

Barn- och utbildning
Lena Rödin Sakkunnig förskola och F-6 grundskola

Riktlinjer för modersmålsundervisning i grundskolan

"Språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Att ha tillgång till sitt modersmål underlättar också språkutveckling och lärande inom olika områden."

LGR 22

Ett välutvecklat modersmål ger bra förutsättningar att lära sig svenska, andra språk och andra ämnen. Syftet med modersmålsundervisningen är att ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper i och om sitt språk. Undervisning i modersmål är frivilligt.

Rätt till modersmålsundervisning

Modersmålsundervisning sker från årskurs 3. Elever kan ansöka om undervisning i modersmål om:

- En eller båda vårdnadshavarna har annat språk än svenska som modersmål.
- Språket utgör elevens dagliga umgängesspråk i hemmet
- Eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Kommunen är endast skyldig att anordna modersmålsundervisning om:

- det finns minst fem elever som önskar läsa språket
- det finns en lämplig lärare

Elever tillhörande de nationella minoriteterna har en utökad rätt till modersmålsundervisning, då krävs inte minst 5 sökande eller ansökan från åk 3. Nationella minoritetsspråken är finska, meänkieli, samiska, romani chib och jiddisch. Adoptivbarn ska ha grundläggande kunskaper i språket.

Modersmålsundervisningen är frivillig men obligatorisk när eleven har anmält sig. Undervisning samt bedömning utgår från Lgr 22.

Tidsbegränsning av modersmålsundervisning

Om eleven får sin modersmålsundervisning utöver den garanterade undervisningstiden är huvudmannen skyldig att erbjuda undervisningen i högst sammanlagt sju läsår under elevens skoltid. Men det gäller inte om modersmålet är ett nordiskt språk, ett nationellt minoritetsspråk eller om eleven har ett särskilt behov av modersmålsundervisning. Då har eleven rätt att läsa modersmålet längre.

Ansökan om modersmålsundervisning

Ansökan om modersmålsundervisning sker mellan den 15 april och den 15 maj inför nästkommande läsår via Edlevo. Om det framkommer att det finns elever som har

rätt till modersmålsundervisning men att informationen kommer till skolan under ett läsår så behöver ansökan skickas in. Ansökan under pågående läsår görs på ansökningsblankett och lämnas till rektor för modersmål.

Ansökningsblanketten finns på Mina sidor, kommunens plattform för blanketter och e-tjänster: <https://minasidor.soderkoping.se/oversikt/overview/529>

Beslutsprocessen om modersmålsundervisning

Först sker en prövning av rektor för modersmål att eleven uppfyller kriterierna till modersmål enligt anvisningarna under "Rätt till modersmålsundervisning". På ansökningsblanketten eller Edlevo ska sökande fylla i om språket är ett vardagsspråk och om det finns grundläggande kunskaper. Utifrån det gör rektor en bedömning om elevens berättigande. Om föräldrarna har kryssat i att barnet inte har grundläggande kunskaper i språket och att språket inte talas i hemmet ska rektorn avslå ansökan. Om kriterierna uppnås beviljas ansökan.

När eleven börjar sin undervisning gör modersmålsläraren en ny bedömning. Anser läraren att eleven inte har de grundläggande kunskaperna som behövs skriver läraren ett underlag som skickas till rektor för modersmål. Rektor av modersmål fattar sedan ett nytt beslut om elevens rätt till modersmålsundervisning.

Avsluta modersmålsundervisningen

Om eleven vill avsluta modersmålsundervisningen ska vårdnadshavaren meddela modersmålslärare eller rektor för modersmål.

Plats och tid för modersmålsundervisningen

Undervisningen sker oftast på elevens hemskola men kan ske centralt för att skapa undervisningsgrupper. Undervisningen kan också ske på distans, sker vanligen i minoritetsspråken som kommunen köper digitalt från andra.

I Söderköping har grupper med 1–3 elever 40 min undervisning/vecka och grupper som är fler elever har 60 min undervisning/vecka. Det mindre antalet gäller minoritetsspråk.

För ämnet modersmål gäller en minsta garanterad undervisningstid om 360 timmar för de elever som ska erbjudas undervisning i ämnet. Dessa ska fördelas så att 144 timmar förläggs till lågstadiet och 108 timmar på mellanstadiet och högstadiet vardera.

Modersmålslektioner ska i första hand ske utanför elevens ordinarie schema. Om möjligt kan man i samråd med skolan schemalägga modersmål vid håltimme eller i samband med en längre rast. Vanligtvis sker undervisningen efter elevens ordinarie skoldag. Så långt som möjligt planeras att eleven får lektionen i anslutning till sin skoldag. Tyvärr är det inte alltid möjligt då det är många delar som ska samspeles.

Modersmålsundervisningen startar vanligtvis inom 14 dagar efter ordinarie skolstart. De första veckorna behövs för att organisera nya schema. Det är många elevers olika

scheman som ska synkroniseras så vanligtvis behövs de första veckorna för att få en hållbar organisation.

Modersmåsläraren kontakt med skolan

Modersmåsläraren har kontakt med elevens rektor och mentor på skolan. Skolan och modersmåslärare behöver samarbete med följande uppgifter:

- Schemaläggning och förser modersmåslärarna med en lämplig lokal samt med elevernas förbrukningsmaterial.
- Informerar om skolans kultur som till exempel kaffe, kopiering m.m.
- Delar ut nycklar, taggar och eventuella koder.
- Mentor ser till att modersmåslärarna informeras om eventuella elevanpassningar.
- Mentor informerar modersmåslärarna om skolans kalendarium samt om eventuella ändringar i god tid. Ändringar kan vara inställda lektioner pga. annan aktivitet, elevs ledighet eller sjukdom.

Läromedel, kopiering och förbrukningsmateriel

Modersmålsundervisningens läromedel planeras av modersmåsläraren och beställs/beviljas av rektor för modersmålsundervisningen.

Skolan står för förbrukningsmateriel som till exempel skrivböcker, pennor, sudd, whiteboardpennor m.m. Modersmåslärarna behöver ha tillgång till kopiator på skolan för att kunna kopiera till prov eller enklare elevuppgifter.

Bedömning och betyg

Bedömning och betygsättning sker på samma sätt som i övriga ämnen. De kunskaper och förmågor som en elev visar bedöms i förhållande till kunskapskraven i kursplanen eller ämnesplanen.

Ansvarig rektor säkerställer att modersmåsläraren informeras om tidsplanen för betyg och omdömen.

Studiehandledning

Studiehandledning anordnas och bokas av rektor på aktuell skola eleven går på. Stöd och vägledning kan ges av rektor för modersmål.

Kontaktuppgifter

Ansvarig rektor modersmål:

Sara Westling rektor modersmål

Telefon: 0121-185 92

E-post: sara.westling@soderkoping.se